

TARTU RIIKLIK ÜLIKOO

SUGUKONDADE MÄÄRAMISE
TABELID

EESTI NSV-s SAGEDAMINI ESINEVATE
KÕRGEMATE EOS- JA ÕISTAIMEDE
MÄÄRAJAST

Tartu 1964

86522

A-25937

TARTU RIIKLIK ÜLIKOO

Taimesüstemaatika ja geobotaanika
kateeder

SUGUKONDADE MÄÄRAMISE
TABELID

EESTI NSV-s SAGEDAMINI ESINEVATE
KÕRGEMATE EOS- JA ÕISTAIMEDE
MÄÄRAJAST

Tartu 1964

86522

A-25937

TARTU RIIKLIK ÜLIKOO

Taimesüstemaatika ja geobotaanika
kateeder

SUGUKONDADE MÄÄRAMISE
TABELID

EESTI NSV-s SAGEDAMINI ESINEVATE
KÕRGEMATE EOS- JA ÕISTAIMEDE
MÄÄRAJAST

Tartu 1964

Äratriikk teosest K. Eichwald, L. Laasimer,
S. Talts, A. Vaga, E. Varep ja A. Üksip "Talmemääraja",
1946 (lk. 5-35).

N

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

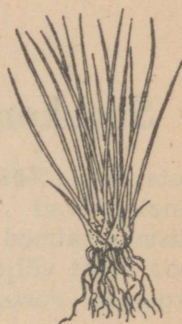
86522

Sugukondade määramise tabelid.

1. Veetaimed. Kõik lehed veesisesed või ülemised lehed veepinnal ujuvad VII tabel, lk. 2826
- Maismaa taimed või veetaimed, millel vähemalt ülemised lehed veest välja ulatuvad 2
2. Kõrgemad eostaimed (sõnajalad, osjad, kollad jt.) I tabel, lk. 64
- Õistaimed 3
3. Okaspuud ja -põõsad II tabel, lk. 75
- Lehtpuud, -põõsad, poolpõõsad ja rohttaimed 4
4. Lehtpuud, -põõsad ja poolpõõsad IX tabel, lk. 3129
- Rohttaimed 5
5. Roheliste lehtedega taimed 6
- Roheliste lehtedeta taimed — parasiidid teiste taimede vartel või juurtel, või kõdunevatest taimejäänustest toituvad mädarikud, või mererannikul kasvavad soolakutaimed VIII tabel, lk. 3129
6. Lehed kaarroodsed või rööproodsed, või harjasjad, niitjad, või torujad III tabel, lk. 75
- Lehed sulgroodsed või sõrmroodsed, või nähtav on ainult üks lehealuselt lehetippu kulgev peasoon, või lehed on pak-sud ja lihakad, nii et sooni üldse pole näha 7
7. Õied tõlvikuna, mida ümbritseb suur, pealt valge kandleht. -- Soovõhk (1. joon.).
19. sugukond **võhallised** (*Aráceae*), lk. 110
- Õied asetunud teisiti 8
8. Õiekate lihtne -- ei ole eraldunud tupeks ja krooniks IV tabel, lk. 119
- Õiekate kaheli -- koosneb tupest ja kroonist 9
9. Õiekroon lahklehine V tabel, lk. 1614
- Õiekroon liitlehine VI tabel, lk. 2119

1. joon. Soovõhk.

2. joon. Järvelahnarohi.

I tabel.

Kõrgemad eostaimed.

1. Vars lüliline, kõrrelaadne; lehed väga väikesed, ümbritsevad tupena sõlmekohti.
 1. sugukond **osjalised** (*Equisetáceae*), lk. 36
- Vars teissuguse ehitusega 2
2. Vars tihedalt kaetud väikeste lineaalsete või soomusjate lehtedega 3
- Vars pole tihedalt kaetud väikeste lehtedega 5
3. Väikesed, 3—12 cm pikad taimed 4
- Suuremad taimed.
 2. sugukond **kollalised** (*Lycopodiáceae*), lk. 38
4. Taim pehme, samblataoline.
 3. sugukond **selaginellilised** (*Selaginelláceae*), lk. 40
- Taim tugevam; roomav, kiiresti kõdunev vars kannab üksikuid püstisi harusid (sookold).
 2. sugukond **kollalised** (*Lycopodiáceae*), lk. 38
5. Veetaim. Vars lühike, paks, kannab kimpu kuni 10 cm pikku kitsaid naaskeljaid lehti (2. joon.). Eospesad lehtede laienenud alusel.
 4. sugukond **lahnarohulised** (*Isoëtáceae*), lk. 40
- Maismaa- või sootaimed. Lehed ei ole naaskeljad 6

6. Taimel ainult üks lihtne või jagunenud leht ja üks lihtne või harunenud eospesade kandja.

5. sugukond **maokeelelised** (*Ophioglossaceae*), lk. 41

— Lehti rohkem; need on ühe- või mitmekordselt sulgjagused ja kinnituvad maa sees asetsevale juurikale; lehed noorelt spiraalselt keerdus.

6. sugukond **sõnajalalised** (*Polypodiaceae*), lk. 43

II tabel.

Okaspuud ja -põõsad.

1. Valminud kãbid vähemalt 4 cm pikad. Okkad lamedad või nõeljad. 8. sugukond **männilised** (*Pinaceae*), lk. 47

— Kãbid väikesed, kuni 12 mm pikad või kãbide asemel marjakujulised ebaviljad 2

2. Marjakujuline ebavili punane. Okkad lamedad, asetsevad ühel tasapinnal kaherealiselt.

7. sugukond **jugapuulised** (*Taxaceae*), lk. 47

— Taimed väikeste kãbidega või alguses roheliste, hiljemini tumedavärviliste marjakujuliste ebaviljadega. Okkad kas soomusjad või nõeljad, viimasel juhul asetsevad kolmekaupamãnnases.

9. sugukond **küpressilised** (*Cupressaceae*), lk. 51

III tabel.

Rohttaimed kaarroodsete või rööproodsete lehtedega.

1. Kollased õied koondunud korvõisikuks nii, nagu võilillel.

106. sugukond **korvõielised** (*Compósitae*), lk. 296

— Õied ei ole koondunud korvõisikuks 2

2. Õied liblikjad: kroon koosneb ülemisest, suuremast kroonlehest — purjest, kahest ühesuurusest külgmisest — tiibadest ja laevukesest, mis tekkinud kahe alumise kroonlehe kokkukasvamisest. Tolmukaid 10, emakaid 1.

52. sugukond **liblikõielised** (*Papilionaceae*), lk. 215

— Õied ei ole liblikjad 3

3. Kroonlehti 4 või 5, tolmukaid 4, 5, 10 või palju 4

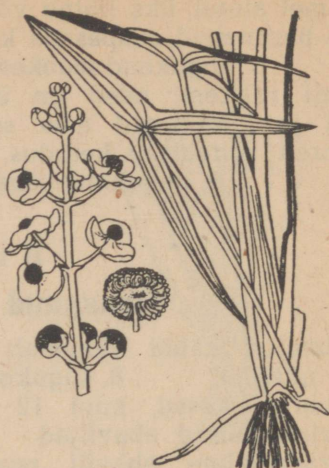
— Õied teissuguse ehitusega 10

4. Taime vars vastakute või mãnnasjate lehtedega 5

— Vars juurmiste või vahelduvate lehtedega 8

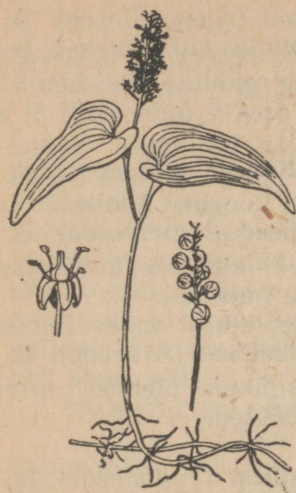

3. joon. Ädal-lill.

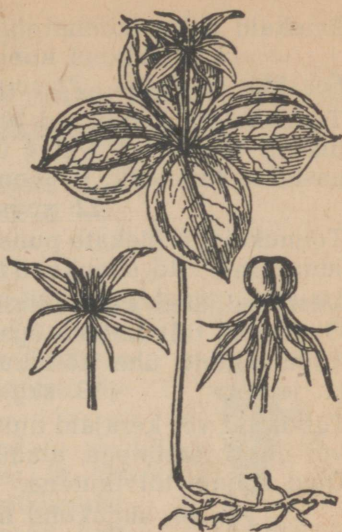

4. joon. Kõõlusleht.

5. Lehed vastakud 6
 — Lehed männasjad.
 99. sugukond **madaralised** (*Rubiáceae*), lk. 286
6. Õiekate kaheli — tupe ja krooniga 7
 — Õiekate lihtne; õied tihedate kerajate või piklikkude peadena pikkadel raagudel.
 98. sugukond **teelehelised** (*Plantagináceae*), lk. 286
7. Õiekroon liitlehine.
 88. sugukond **emajuurelised** (*Gentianáceae*), lk. 259
 — Õiekroon lahklehine.
 39. sugukond **nelgilised** (*Caryophylláceae*), lk. 155
8. Kõik lehed juurmise kodarikuna.
 98. sugukond **teelehelised** (*Plantagináceae*), lk. 286
 — Lehti ka varrel 9
9. Varrel allpool keskpaika ainult üks varreümbrine leht. Varre tipus valge õis (ädal-lill, 3. joon.).
 50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragáceae*), lk. 198
 — Varrel lehti rohkem.
 42. sugukond **tulikalised** (*Ranunculáceae*), lk. 169
10. Õied tupega ja krooniga või lihtsa õiekattega, mis on kroonjas, see tähendab, silmapaistvalt värvunud (valge, kollane, punane, sinine jne.) 11

5. joon. Leseleht.

6. joon. Ussilakk.

- Õiekate (tupp ja kroon) puudub, või koosneb rohelistest või pruunidest või kilejatest soomustest või karvadest 18
11. Õied korrapärased, koosnevad kiirjalt asetsevatest samakujulistest lehtedest 12
- Õiekate ei ole kiirjas: üks õiekatte lehtedest moodustab allapoole suundunud kahe- või kolmehõlmase huule; õied sageli kannusega; pikk alumine sigimik tihti spiraalselt keerdunud. 25. sugukond **käpalised** (*Orchidáceae*), lk. 124
12. Õied kahesugulised — tolmukatega ja emakaga 13
- Õied ühesugulised — alumised õied ainult emakatega, ülemised ainult tolmukatega; tolmukaid palju (kõõlusleht, 4. joon.).
14. sugukond **konnarohulised** (*Alismatáceae*), lk. 60
13. Tolmukaid 3.
24. sugukond **võhumõõgalised** (*Iridáceae*), lk. 123
- Tolmukaid rohkem 14
14. Tolmukaid 4. Varrel enamasti ainult kaks südajat lehte (leseleht, 5. joon.). 22. sugukond **lillialised** (*Liliáceae*), lk. 116
- Tolmukaid rohkem 15
15. Tolmukaid 6 16
- Tolmukaid 8 või 9 17

16. Emakaid palju (konnarohi).
 14. sugukond **konnarohulised** (*Alismatáceae*), lk. 60
 — Õis ühe emakaga. 22. sugukond **liialised** (*Liliáceae*), lk. 116
17. Tolmukaid 8, (mõnikord 10); õiekate roheline, koosneb 8 (mõnikord 10) lehest. Varre ülemises osas 4 (mõnikord 5) männaslehte (ussilakk, 6. joon.).
 22. sugukond **liialised** (*Liliáceae*), lk. 116
 — Tolmukaid 9; õiekate punakasvalge, koosneb 6 lehest. Lehed juurmised. 15. sugukond **luigelilled** (*Butomáceae*), lk. 61
18. Väikesed õied koos tõlvikutena või kerajate nuttidena 19
 — Õied pole tõlvikutena ega kerajate nuttidena 21
19. Taim ainult ühe tõlvikuga, mille alusel tugev kandeleht (1. joon.). 19. sugukond **võhalised** (*Aráceae*), lk. 110
 — Tõlvikuid või kerajaid nutte 2 või rohkem; ülemised tõlvikud või nutid isasõitega, alumised emasõitega 20
20. Õied ruljate tõlvikutena.
 10. sugukond **hundinuialised** (*Typháceae*), lk. 52
 — Õied kerajate nuttidena.
 11. sugukond **jõetakjalised** (*Sparganiáceae*), lk. 52
21. Õiekate koosneb kuuest rohelisest, kollakasrohelistest või pruunikast soomusjast lehekesest 22
 — Õiekate puudub täiesti või selle asemel on karvad või soomusjad sõklad 23
22. Õiekate pruunikas, kuiv, kilejas.
 21. sugukond **loalised** (*Juncáceae*), lk. 112
 — Õiekate roheline või kollakasroheline, mitte kuiv-kilejas.
 13. sugukond **rabakalised** (*Juncagináceae*), lk. 59
23. Vars õõnes, umbsete paksemate sõlmekohtadega (kõrs); lehed lineaalsed, tuppedega; igal õiel enamasti 2 sõkalt. Õied koonduvad peakujulise või pöörisekujulise liitõisiku.
 17. sugukond **kõrrelised** (*Gramíneae*), lk. 62
 — Vars umbne, särikas 24
24. Taim kuni 2 m kõrge. Isasõied varre tipus pööristena, emasõied suurte tõlvikutena keskmiste ja ülemiste lehtede kaenaldes. Lehed 4—8 cm laiad (mais).
 17. sugukond **kõrrelised** (*Gramíneae*), lk. 62
 — Taimed väiksemad; lehed kitsamad. Vars kolmekandiline või ruljas (ümmargune). Õiekate puudub täiesti või selle asemel on karvad; iga õis asetseb katesoomuse kaenlas.
 18. sugukond **lõikheinalised** (*Cyperáceae*), lk. 88

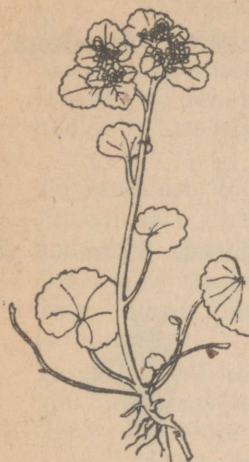
IV tabel.

Rohttaimed sulgroodsete või sõrmroodsete lehtedega ja lihtsa õiekattega.

1. Lehed juurmised või vahelduvad	2
— Lehed männaselised või vastakud	22
2. Tolmukaid palju	3
— Tolmukaid kõige rohkem 10	4
3. Piimmahлага taimed. Õied kollakasrohelistes; tolmukad ja üks emasõis ümbritsetud ühise kattega; ilma tupe ja kroonita emasõis kaarena väljaulatuva rao otsas ja enamasti ripneb ühele küljele (7. joon.).	
58. sugukond piimalillelised
(<i>Euphorbiaceae</i>), lk. 226	
— Piimmahlata taimed. Õied silmapaistvalt värvunud: valged, kollased, sinised, lillad jne.	
42. sugukond tulikalised
(<i>Ranunculaceae</i>), lk. 169	
4. Õiel terav või tömp kannus	5
— Õied kannuseta	7
5. Lehed ümmargused, kilpjad.	
55. sugukond mungalillelised
(<i>Tropaeolaceae</i>), lk. 225	
— Lehed pole ümmargused ega kilpjad	6
6. Taimel lihtlehed saagja servaga. Õied kollased.	
65. sugukond lemmaltsalised
(<i>Balsaminaceae</i>), lk. 230	
— Taimel sulgjad või kahelikolmetised lihtlehed. Õied lillakaspunased.	
45. sugukond punandilised (<i>Fumariaceae</i>), lk. 180	
7. Õied moodustavad korvõisiku (nagu võilillel, karikakral ja rukkilillel) või tiheda nuti, mis alusel ümbritsetud katelehtedega	26
— Õied pole korvõisikuna. Kui nad on tiheda nutina, siis puuduvad selle all katelehed	8
8. Taimel jagumatud lihtlehed; leheserv terve või saagjas, hambuline või täkiline; lehealus mõnikord nooljas või odajas	9
— Lehelaba hõlmne, sulg- või sõrmlõhine või taimel lihtlehed	17

7. joon. 1 — piimalille osaõisik (suurendatult); 2 — seesama pikuti läbilõigatult ja tugevamini suurendatult.

8. joon. Lepiklill.

9. joon. Püst-
linalehik.

10. joon. Muskuslill.

9. Piimmahlaga taimed. Tolmukad ja üks emasõis ümbritsetud ühise kattega; ilma tupe ja kroonita emasõis kaarena välja ulatuva rao otsas ja enamasti ripneb ühele küljele (7. joon.)
58. sugukond **piimalilised** (*Euphorbiaceae*), lk. 220
- Piimmahlata taimed. Õied teissuguse ehitusega . . . 10
10. Kõik lehed juurmised 10
- Lehti ka varrel kõrgemal 11
11. Leherootsu alusel tõri (eriti noortel lehtedel), mis vart ümbritseb (281. joon. — 4). Vars lüliline, paksemate sõlmekohtadega. Õied valged, roosad või rohelised; emakakaelu 2—3.
35. sugukond **tatralised** (*Polygonaceae*), lk. 146
- Tõri puudub 12
12. Õied rohekaskollased või seest ja väljast rohelised . . . 13
- Õied kollased või seest valged, väljast rohelised . . . 15
13. Lehed neerjad või ümmargused; tolmuksid 8 (lepiklill 8. joon.). 50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragaceae*), lk. 198
- Lehed pole neerjad ega ümmargused; tolmuksid 1—5 . . . 14
14. Kuni 1,2 m kõrge aia-ilutaim. Õied tumepunaste kõrglehtede kaenlaid ja moodustavad kuni 30 cm pikkused tihedad tumepunased rippuvad õisikud.
37. sugukond **rebasheinised** (*Amaranthaceae*), lk. 155

Taimed madalamad; õied ei moodusta pikki tumepunaseid longus õisikuid.

36. sugukond **maltsalised** (*Chenopodiáceae*), lk. 150
Õied seest valged, väljast rohelised; tolmukaid 4—5, emakaelu 1. Lehed väga kitsad (9. joon.).

33. sugukond **linalehikulised** (*Santaláceae*), lk. 146
Õied kollased; lehed neerjad või ümmargused; tolmukaid 8 (lepiklill, 8. joon.).

50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragáceae*), lk. 198
Õied moodustavad pea; igas õies 4 tolmukat ja 1 emakas.

98. sugukond **teelehelised** (*Plantagináceae*), lk. 286
Õied rohekad, üksikult. Tolmukaid enamasti 5, emakaid palju; need asetsevad pikal kandjal peataoliselt. Taim väike, kuni 10 cm kõrge (hiiresaba).

42. sugukond **tulikalised** (*Ranunculáceae*), lk. 169
Tolmukaid 6 (4 pikemat, 2 lühemat).

46. sugukond **ristõielised** (*Cruciferae*), lk. 181
Tolmukaid 1—5 18
Lehed 5- kuni 9-hõlmased (kortsleht).

51. sugukond **roosõielised** (*Rosáceae*), lk. 201
Lehed teissugused 19
Sõrmjate või sulgjate liitlehtedega taimed 20
Taimel pole kunagi liitlehti.

36. sugukond **maltsalised** (*Chenopodiáceae*), lk. 150
Õied liht- või liitsarikana; kroonlehti ja tolmukaid 5.

81. sugukond **sarikalised** (*Umbelliferae*), lk. 239
Õied pikliku, ümmarguse või peaaegu kandilise nutina 21
Taimel sulgjad liitlehed (punanupp).

51. sugukond **roosõielised** (*Rosáceae*), lk. 201
Lehed kolmetised või kahelikolmetised (10. joon.).

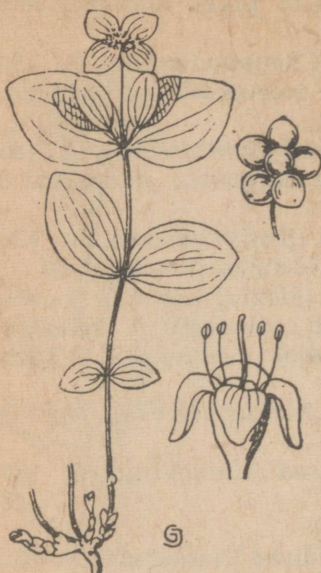
101. sugukond **muskuslillelised** (*Adoxáceae*), lk. 290
Lehed männaselised 23
Lehed vastakud 24
Tolmukaid palju. Lehed sõrmjalt või sulgjalt jagunenud.

42. sugukond **tulikalised** (*Ranunculáceae*), lk. 169
Tolmukaid enamasti 4. Taimel lihtlehed.

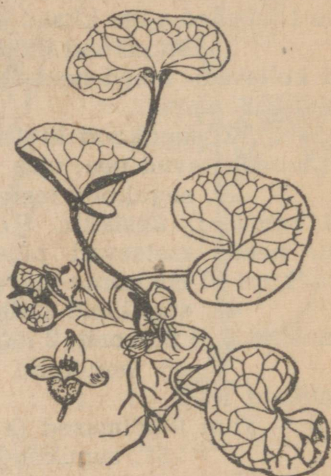
99. sugukond **madaralised** (*Rubiáceae*), lk. 286
Õied korvõisikuna või nutina, mis alusel ümbritsetud katelehtedega 25

Õied pole korvõisikuna; kui nad on nutina, siis puuduvad selle all katelehed 27

Väikesed punakaspruunid õied nutina, mille all 4 suurt valget

11. joon. Kukits.

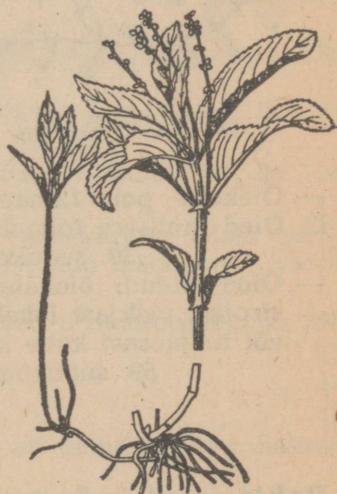

12. joon. Metspipar.

katelehte, nii et õisik näib olevat üks õis. Tolmukaid 4 (kukits, 11. joon.).

82. sugukond **kontpuulised** (*Cornáceae*), lk. 252
 — Õisik teissuguse ehitusega. Tolmukaid 5 26
26. Õisikus kas keelõied või putkõied, või ümberringi keelõied ja keskel hulk väikesi putkõisi. Tolmukate pead on liitunud ja ümbritsevad putkena emakakaela.
 106. sugukond **korvõielised** (*Compósitae*), lk. 296
 — Tolmukate pead pole liitunud.
81. sugukond **sarikalised** (*Umbelliferae*), lk. 239
27. Taimel lihtlehed, mõnikord hõlmised 30
 — Taimel sulgjad või sõrmjad lihtlehed või sõrmjagused lehed 28
28. 5 kuni 10 õit moodustavad varre tipus roheline, peaaegu kandilise nuti (10. joon.).
 101. sugukond **muskulillelised** (*Adoxáceae*), lk. 290
 — Õied ei esine varre tipus oleva ainsa nutina 29
29. Lehed sõrmjad, kolmetised kuni seitsmetised. Õied rohelised.
 31. sugukond **kanepilised** (*Cannabáceae*), lk. 145

- Lehed sulgjad. Õied valged või roosakad; tolmukaid 3.
 102. sugukond **palderjanilised** (*Valerianáceae*), lk. 290
30. Lehed neerjad või poolümmargused, umbes niisama pikad kui laiad 31
 — Lehed terava tipuga; nende pikkus suurem kui laius . . . 32
31. Õied kollakasrohelised; tolmukaid 8 (lepikill, 8. joon.).
 50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragáceae*), lk. 198
- Õied pruunikad, üksikult lehtede kaenas; tolmukaid 12 (12. joon.).
 34. sugukond **metspipralised** (*Aristolochiáceae*), lk. 146
32. Õied väikesed, rohelised või kollakasrohelised 34
 — Õied selgesti eraldatavad, sinakasvalged, punakad või roosad 33
33. Tolmukaid 3 või õiel ainult üks emakas.
 102. sugukond **palderjanilised** (*Valerianáceae*), lk. 290
 — Tolmukaid 5. Lehed lihakad (rannikas).
 85. sugukond **nurmenukulised** (*Primuláceae*), lk. 256
34. Vars väänduv. Lehed hõlmised (humal).
 31. sugukond **kanepilised** (*Cannabáceae*), lk. 145
 — Vars pole väänduv 35
35. Leheserv saagjas, hambuline või täkiline 36
 — Leheserv täiesti terve või ebaselgelt hambuline 38
36. Kõrvekarvadega taimed. Tolmukaid 4. 32. sugukond **nõgeselised** (*Urticáceae*), lk. 145
 — Ilma kõrvekarvadeta taimed 37
37. Kahekojaline taim (isasõied ja emasõied eri isendeil). Isasõitel tolmukaid 8—12 (seljarohe, 13. joon.).
 58. sugukond **piimalillelised** (*Euphorbiáceae*), lk. 226
 — Tolmukaid enamasti 5; õiekate 5-osane või 2-lehene.
 36. sugukond **maltsalised** (*Chenopodiáceae*), lk. 150
38. Õied üksikult lehekaenaldes 41
 — Õied keradena või peadena 39

13. joon. Mitmeaastane seljarohe.

39. Õied lühikeste ruljate või kerajate peadena, mis asetunud sarikana; tolmukaid 4 (liiv-teeleht).

98. sugukond **teelehelised** (*Plantagináceae*), lk. 286

— Õied keradena 40

40. Õied ühesugulised; isasõitel õiekate 5-osane, emasõitel 2-lehene. Lehed lihakad; taimeosad jahused (soolmalts).

36. sugukond **maltsalised** (*Chenopodiáceae*), lk. 150

— Õied tolmukatega ja emakaga; kõigil õitel õiekate 5-lehene. Lehed väikesed, elliptilised kuni lineaalsed (söötreia-rohi).

39. sugukond **nelgilised**

(*Caryophylláceae*), lk. 155

41. Õiekate 12-hambane; tolmukaid 6. Vars punakas; lehed äraspidi-munajad (ojakapsas, 14. joon.).

76. sugukond **kukesabalised**

(*Lythráceae*), lk. 235

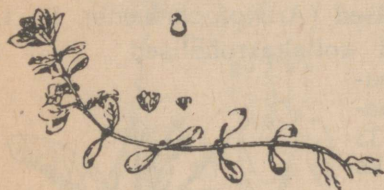
— Õiekate pole 12-hambane 42

42. Õied raolised; tolmukaid 4—10.

39. sugukond **nelgilised** (*Caryophylláceae*), lk. 155

— Õied raotud; õiekate puudub või koosneb kahest väikesest sirpjast valkjast lehekesest, mis ümbritsevad ühte tolmukat või neljaosast kahe kaelaga emakat. Vee- või mudataimed.

59. sugukond **vesitähelised** (*Callitricháceae*), lk. 228

14. joon. Ojakapsas.

V tabel.

Rohttaimed sulgrootsete või sõrmrootsete lehtedega ja lahklehise õiekrooniga.

1. Õied korrapärased: kõik kroonlehed samakujulised	2
— Kroonlehed erineva kujuga (kannusega, liblikjad jne.)	36
2. Tolmukaid kuni 10 või õied ainult emakaga	3
— Tolmukaid 12 või rohkem	29
3. Taimel jagumatud lihtlehed	4
— Taimel sügavalt jagunenud lihtlehed või liitlehed	25
4. Kõik lehed juurmised	22
— Lehti ka varrel kõrgemal, mõnikord üks ainus	5
5. Peale pika rootsuga juurmiste lehtede on varrel kõrgemal veel üks rootsuta varreümbrine leht. Õied valged; tolmukad	

- kaid 5; iga kroonlehe alusel lise, mis kannab 8—14 tolmukjat näaret (ädal-lill, 3. joon.).
50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragaceae*), lk. 198
- Varrel lehti rohkem 6
 - 6. Lehed vahelduvad 7
 - Lehed vastakud või männaselised 15
 - 7. Kroonlehti 4 8
 - Kroonlehti 5 või rohkem 10
 - 8. Kroonlehed tagasi käärdunud, punased; vars peenike, sambla sees roomav (jõhvikas).
84. sugukond **kanarbikulised** (*Ericaceae*), lk. 254
- Teissuguse ehitusega taimed 9
 - 9. Tolmukaid 8; sigimik alumine, väga pikk, nii et näib, nagu oleks õieraag.
77. sugukond **pajulillelised** (*Onagraceae*), lk. 235
- Tolmukaid 6; sigimik ülemine.
46. sugukond **ristõielised** (*Cruciferae*), lk. 181
10. Õies mitu emakat. Lehed paksud ja lihavad.
49. sugukond **paksulehelised** (*Crassulaceae*), lk. 197
- Õies ainult üks emakas 11
 - 11. Kroonlehti enamasti 7. Väikesed vahelduvad lehed varre alumisel osal, suuremad lehed ligistunud männasjalt varre ülemises osas (laanelill, 15. joon.).
85. sugukond **nurmenukulised** (*Primulaceae*), lk. 256
- Kroonlehti 5 12
 - 12. Tolmukaid 10 14
 - Tolmukaid 5 13
 - 13. Väikesed õied keraja nutina, mida alt ümbritsevad rohelised katelehed (sininukk, 16. joon.).
105. sugukond **kellukõielised** (*Campanulaceae*), lk. 293
- Õied ei ole kerajate nuttidena.
56. sugukond **linalised** (*Linaceae*), lk. 225
14. Emakas ühe kaelaga, mis ka noortel õitel on selgesti eraldatav; õied sageli longus. Lehed enamasti paljad.
83. sugukond **uibulehelised** (*Pyrolaceae*), lk. 252
- Emakas kahe kaelaga (noortel õitel pole need hästi tähelepanndavad). Õied püstised. Lehed enamasti karvased.
50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragaceae*), lk. 198
15. Õied väikesed, punakaspruunid; õisiku all neli suurt valget lehte, nii et õisik näib olevat üks õis (kukits, 11. joon.).
82. sugukond **kontpuulised** (*Cornaceae*), lk. 252

15. joon. Laanelill.

16. joon. Sininukk.

- Õisiku all pole valgeid lehti 16
- 16. Leheserv terve 18
- Leheserv saagjas või hambuline 17
- 17. Õiel üks emakas; sigimik alumine, kroonlehti 2 või 4.
77. sugukond **pajulillelised** (*Onagraceae*), lk. 235
- Igas õies mitu emakat. Lehed paksud, lihavad.
49. sugukond **paksulehelised** (*Crassulaceae*), lk. 197
- 18. Õiekroon üleni kollane või valge; tolmuksid 5 või 7.
85. sugukond **nurmenukulised** (*Primulaceae*), lk. 256
- Õiekroon pole üleni kollane 19
- 19. Lehetipp väga tõmp. Vars lamav, sageli punakas. Õietupp
12-hambane (ojakapsas, 14. joon.).
76. sugukond **kukesabalised** (*Lythraceae*), lk. 235
- Lehetipp teritunud 20
- 20. Õied raotud või väga lühikese, vaevalt nähtava raoga; õie-
tupp 4-lõhene, kroon 4-lehene. Vars enamasti klaasjalt
läbipaistev. Õrn vee- ja kaldataim.
71. sugukond **vesipiralised** (*Elatinaceae*), lk. 232

- Õied selgesti raolised; õietupp 4- või 5-lehene või liitlehine, 4—5 tipmega; kroonlehti 4—5, need mõnikord sügavasti lõhestunud. Vars pole läbipaistev 21
21. Kroonlehed valged; nende alus seest- ja väljastpoolt kollane; tolmukaid 5 (aaslina).
56. sugukond **linalised** (*Lináceae*), lk. 225
- Kroonlehtede alus pole kunagi väljastpoolt kollane; tolmukaid enamasti 10.
39. sugukond **nelgilised** (*Caryophylláceae*), lk. 155
22. Lehelaba ülemine pind kaetud punaste karvalaadiliste niidikestega, mis kannavad tipus tilka kleepuvat lima. Õied valged. 48. sugukond **huulheinalised** (*Droseráceae*), lk. 197
- Lehelaba pole kaetud punaste karvalaadiliste niidikestega 23
23. Kroonlehti 5; õietupp 5 tipmega 24
- Tuppelhti ja kroonlehti 4, tolmukaid 6.
46. sugukond **ristõielised** (*Cruciferae*), lk. 181
24. Tolmukaid 5; õied lillad, moodustavad tiheda nuti (merikann, 218. joon. — 1).
86. sugukond **tinajuurelised** (*Plumbagináceae*), lk. 258
- Tolmukaid 10; õied üksikult või kobarana, mõnikord longus, ei moodusta kunagi nutti.
83. sugukond **uibulehelised** (*Pyroláceae*), lk. 252
25. Kroonlehti 5 26
- Kroonlehti 4, tolmukaid 6 (4 pikemat, 2 lühemat), harva 4.
46. sugukond **ristõielised** (*Cruciferae*), lk. 181
26. Liitleht koosneb kolmest terveservalisest lehekesest.
53. sugukond **jänsekapsalised** (*Oxalidáceae*), lk. 223
- Lehed teissuguse ehitusega 27
27. Õied moodustavad liit- või lihtsarika või nuti; tolmukaid 5.
81. sugukond **sarikalised** (*Umbelliferae*), lk. 239
- Õied ei moodusta nutti ega sarikõisikut 28
28. Õied valged.
50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragáceae*), lk. 198
- Õied punased, lillad või sinakad. Vili kurenoka sarnane.
54. sugukond **kurerehalised** (*Geraniáceae*), lk. 224
29. Õietupp kahelehene, varakult mahalangev (ainult pungadel olemas). 44. sugukond **magunalised** (*Papaveráceae*), lk. 179
- Õietupp mitmelehene või mitmetipmene 30
30. Lehed paksud ja lihavad.
49. sugukond **paksulehelised** (*Crassuláceae*), lk. 197
- Lehed pole paksud ega lihavad 31
31. Lehed juurmised või vahelduvad 32

- Lehed männaselised või vastakud (mõnikord ainult ülemissed) 34
32. Tolmukad vabad (pole kokku kasvanud) 33
- Tolmukate niidid kokku kasvanud ja moodustavad toru, mis emakaid ümbritseb.
69. sugukond **kassinaerilised** (*Malvaceae*), lk. 231
33. Lehed ilma abilehtedeta. Õiepõhi ei ole laienenud; õietupp selgesti lahklehine.
42. sugukond **tulikalised** (*Ranunculaceae*), lk. 169
- Lehtedel lehevarre alusel abilehed. Õiepõhi kausjalt laienenud; tupplehed kinnituvad kausja õiepõhja äärelle, mispärast näib, nagu oleks õietupp liitlehine.
51. sugukond **roosõielised** (*Rosaceae*), lk. 201
34. Õied punased; õietupp 12-hambane, pikemad hambad vahelduvad lühematega; kroonlehti 6, tolmuksid 12.
76. sugukond **kukesabalised** (*Lythraceae*), lk. 235
- Õied kollased; tupplehti 5 35
35. Emakakaelu 3—5. Tupplehed kõik ühesuurused. Lehed vastakud, enamasti läbipaistvate täpikestega.
70. sugukond **naistepunalised** (*Guttiferae*), lk. 231
- Emakakaelu 1. Kaks tupplehte teistest väiksemad. Lehed vastakud või vahelduvad (17. joon.).
72. sugukond **kuldkannilised** (*Cistaceae*), lk. 232
36. Õied terava või tõmbi kannusega 39
- Õied ilma kannuseta 37
37. Õied liblikjad: kroon koosneb ühest suuremast kroonlehest (purjest), kahest külgmisest (tiivad) ja kahest laevukesena kokkukasvanud kroonlehest (282. joon. — 6); tolmuksid 10, 9-l neist on niitide alumised osad kokku kasvanud ja üks vaba või kõik 10 kokku kasvanud.
52. sugukond **liblikõielised** (*Papilionaceae*), lk. 215
- Õied pole liblikjad 38
38. Õied kollased või kollakasvalged, väikesed; tolmuksid 10—30. 47. sugukond **reseedalised** (*Resedaceae*), lk. 197
- Õied sinised või lillad (mõnikord valged).
57. sugukond **vahulillelised** (*Polygalaceae*), lk. 226
39. Lehed abilehtedega. Tupplehti 5.
73. sugukond **kannikeselised** (*Violaceae*), lk. 232
- Lehed abilehtedeta. Tupplehed puuduvad või neid on 2 või 3 40

17. joon. Kuldkann.

18. joon. Nõgililleke.

40. Lehed lõhestumata, süstjad, elliptilised või munajad, saagja või hambulise servaga. Kannus terav.

65. sugukond **lemmaltsalised** (*Balsamináceae*), lk. 230

— Lehed sulgjad või kahelikolmetised. Kannus tõmp.

45. sugukond **punandilised** (*Fumariáceae*), lk. 180

VI tabel.

Rohttaimed sulgrootsete või sõrmrootsete lehtedega ja liitlehise õiekrooniga.

1. Õied moodustavad korvõisiku (nagu võilillel, kesalillel, rukkilillel, kummelil); viie tolmuka pead kokku kleepunud ja ümbritsevad putkena emakakaela.

106. sugukond **korvõielised** (*Compósitae*), lk. 296

— Õied ei moodusta korvõisikut 2

2. Kõik õiekrooni tipmed ühesuurused ja ühekujulised (õiekroon korrapärane) 3

— Õiekrooni tipmed erineva suurusega ja enamasti ka erineva kujuga (õiekroon korrapäratu) 37

3. Tolmukate pead kokku kasvanud 36

— Tolmukate pead pole kokku kasvanud või on ainult alusel koos 4

19. joon. Koerapöörirohi.

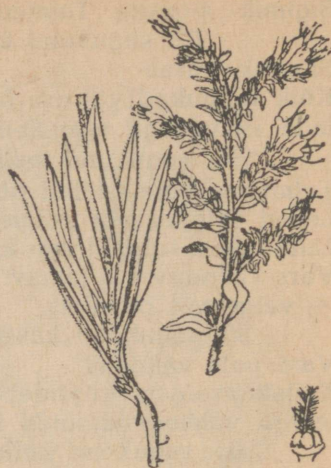
20. joon. Okasõun.

4. Lehed juurmised või vahelduvad	5
— Lehed vastakud või männaselised	25
5. Tolmukaid 2—8	6
— Tolmukaid 10 või rohkem	23
6. Kõik lehed juurmised	7
— Lehti ka varrel kõrgemal	10
7. Õiekroon 4 tipmega.	
98. sugukond teelehelised (<i>Plantagináceae</i>), lk. 286	
— Õiekroon 5 tipmega	8
8. Tolmukaid 4. Lehed pika rootsuga, mõlajad. Väike, mõne sentimeetri pikkune mudataim (nõgililleke, 18. joon.).	
95. sugukond mailaselised (<i>Scrophulariáceae</i>), lk. 275	
— Tolmukaid 5	9
9. Õied moodustavad tiheda nuti; õiekroon lilla.	
86. sugukond tinajuurelised (<i>Plumbagináceae</i>), lk. 258	
— Õied üksikult või sarikana või kobarana.	
85. sugukond nurmenukulised (<i>Primuláceae</i>), lk. 256	
10. Õiekroon 5 tipmega	11
— Õiekroon 4 tipmega	22
11. Kõitraagudega taimed. Õied kollased või kollakasrohelised.	
104. sugukond kõrvitsalised (<i>Cucurbitáceae</i>), lk. 292	

- Kõitragudeta taimed, kuid mõnikord vars väänduv . . . 12
12. Sigimik 4-osane. Taimed enamasti karedakarvalised.
92. sugukond **karelehelised** (*Boragináceae*), lk. 263
- Sigimik lihtne 13
13. Kõik tolmukad või osa neist tihedalt kaetud valgete või lillade karvadega (vägiheinad).
95. sugukond **mailaselised** (*Scrophulariáceae*), lk. 275
- Tolmukad pole kaetud tihedate karvadega 14
14. Lehed sulgjad või kolmetised 21
- Lehed pole sulgjad ega kolmetised 15
15. Vars väänduv või lamav. Õiekroon lehterjas (282. joon. — 7)
— valge või punakas.
90. sugukond **kassitapulised** (*Convolvuláceae*), lk. 261
- Vars pole väänduv 16
16. Kollakasvalgete kroonlehtede tipmed algul ülal liitunud, hiljemini vabanevad; õied tihedate peadena (rapuntsel).
105. sugukond **kellukõielised** (*Campanuláceae*), lk. 293
- Kroonlehtede tipmed pole ka noorelt liitunud 17
17. Õied kollakad, lillade soontega (koerapöörirohi, 19. joon.).
94. sugukond **maavitsalised** (*Solanáceae*), lk. 273
- Õied teise värvusega 18
18. Õiekroon lehterjas, kuni 8 cm pikk. Vili kaetud tugevate ogadega. Lehed korrapäratult hambulised või sopolised (okasõun, 20. joon.).
94. sugukond **maavitsalised** (*Solanáceae*), lk. 273
- Õied väiksemad. Vili pole kaetud ogadega 19
19. Õiekroon kellukjas 5-tipmene või kuni aluseni viieks lõhestunud.
105. sugukond **kellukõielised** (*Campanuláceae*), lk. 293
- Õiekroon pole kellukjas ega aluseni lõhestunud 20
20. Emakakael ühe nõõpnõelapea-taolise suudmega; tolmukad õiekrooni tipmetega kohakuti.
85. sugukond **nurmenukulised** (*Primuláceae*), lk. 256
- Emakakael kolme suudmega; tolmukad asetsevad kroonlehtedega vaheldumisi (leeklill).
91. sugukond **siniladvalised** (*Polemoniáceae*), lk. 262
21. Lehed kolmetised. Õied roosakasvalged; kroonlehtede sisekülg narmastunud (ubaleht, 21. joon.).
88. sugukond **emajuurelised** (*Gentianáceae*), lk. 259
- Lehed sulgjad. Õied sinised, harva valged; emakakael kolmeharuline.
91. sugukond **siniladvalised** (*Polemoniáceae*), lk. 262

21. joon. Ubaleht.

22. joon. Ussikeel.

22. Tolmukaid 8; sigimik alumine. Lehed nahkjad. Vars roo-
mav (jõhvikas).
84. sugukond **kanarbikulised** (*Ericáceae*), lk. 254
— Tolmukaid 2 või 4; sigimik ülemine.
95. sugukond **mailaselised** (*Scrophulariáceae*), lk. 275
23. Lehed kolmetised.
53. sugukond **jänesekapsalised** (*Oxalidáceae*), lk. 223
— Lehed pole kolmetised 24
24. Tolmukate niidid putkeks kokku kasvanud.
69. sugukond **kassinaerilised** (*Malváceae*), lk. 231
— Tolmukad vabad. Lehed sageli nahkjad.
84. sugukond **kanarbikulised** (*Ericáceae*), lk. 254
25. Õietupp kahe tipmega; õied väikesed, valged (rabasalat).
38. sugukond **portulakilised** (*Portulacáceae*), lk. 155
— Õietupp pole kahe tipmega, mõnikord halvasti nähtav 26
26. Tolmukaid 2—4 27
— Tolmukaid 5—8 32
27. Lehed männaselised.
99. sugukond **madaralised** (*Rubiáceae*), lk. 286
— Lehed vastakud 28

28. Tolmukaid 3 või õied ainult emakaga; õietupp enamasti vaevalt nähtav.
 102. sugukond **palderjanilised** (*Valerianácea*), lk. 290
 — Tolmukaid 2 või 4; õietupp selgesti nähtav 29
29. Õiekroon kuiv-kilejas; tolmuksid 4, ulatuvad õiest kaugemale välja; õied kerajate või piklikkude peadena, mis sarikana asetonud.
 98. sugukond **teelehelised** (*Plantaginácea*), lk. 286
 — Õiekroon pole kilejas; õied teisiti asetonud 30
30. Õied moodustavad tiheda nuti; iga üksikõis kahekordse tupega: päristuppe ümbritseb veel rohtjas või kilejas välis-tupp; sigimik alumine.
 103. sugukond **uniohakalised** (*Dipsacácea*), lk. 291
 — Õietupp ei ole kahekordne; sigimik ülemine 31
31. Leheserv selgesti hambuline või täkiline 50
 — Leheserv täiesti terve; õied sinised või lillad.
 88. sugukond **emajuurelised** (*Gentianácea*), lk. 259
32. Sigimik neljajaline; vili jaguneb neljaks osaks.
 92. sugukond **karelehelised** (*Boraginácea*), lk. 263
 — Sigimik terve, jagumata 33
33. Õied kollakasvalged.
 89. sugukond **angervarrelised** (*Asclepiadácea*), lk. 261
 — Õied valged, kollased, punased, roosad, lillad või sinised 34
34. Emakakael ühe nõõpnõelapea-taolise suudmega; tolmuksid Õiekrooni tipmetega kohakuti.
 85. sugukond **nurmenukulised** (*Primulácea*), lk. 256
 — Emakasuu pole nõõpnõelapea-taoline; tolmuksid asetsevad kroonlehtedega vaheldumisi 35
35. Emakakael kahe suudmega; need kinnituvad emakakaela tippu või otse sigimiku ülemisele ahenevad otsale.
 88. sugukond **emajuurelised** (*Gentianácea*), lk. 259
 — Emakakael kolme suudmega või kolmeharuline.
 91. sugukond **siniladvalised** (*Polemoniácea*), lk. 262
36. Tolmuksid pead tipu poole aheneva kuhiku kujuliselt kokku kasvanud. Vili — mari.
 94. sugukond **maavitsalised** (*Solanácea*), lk. 273
 — Tolmuksid pead sõõrina ehk ringina kokku kasvanud; õied kollakasvalged. Vili pikergune, kõdralaadne.
 89. sugukond **angervarrelised** (*Asclepiadácea*), lk. 261
37. Lehed vastakud või männaselised 47
 — Lehed vahelduvad või juurmised 38

38. Õiekroon tõmbi või terava kannusega, või õiekroon südamekujuline 45
 — Õiekroon ilma kannuseta 39
39. Viiest tupplehest on kaks külgmist suured ja kroonjalt värvunud (sinised, lillad või valged), nii et näib, nagu oleks tupp kolmelehene; kroonlehti 3, nendest üks narmastunud äärega. 57. sugukond **vahulillelised** (*Polygalácea*), lk. 226
 — Õietupp 4—5 või ainult 2 tipmaga 40
40. Tolmukaid 10; üks tolmukas enamasti vaba, teiste niidid kuni keskpaigni või rohkem kokku kasvanud, mõnikord kõik tolmukad kokku kasvanud; õiekroon liblikjas — koosneb 5 kroonlehest: ühest suuremast ülemisest (purjest), kahest külgmisest (tiibadest) ja kahest alumisest, mis lootsikutaoliselt kokku kasvanud (laevuke) (282. joon. — 6). Lehed enamasti sulgjad või kolmetised.
 52. sugukond **liblikõielised** (*Papilionácea*), lk. 215
 — Tolmukaid 2—5. Lehed terved või sulgjad 41
41. Sigimik neljajaoline; õiekrooni ääris viiehõlmane, viltune. Vars karekarvane (ussikeel, 22. joon.).
 92. sugukond **karelehelised** (*Boraginácea*), lk. 263
 — Sigimik jagumata 42
42. Kõigi või ainult kolme tolmuka niidid tihedalt kaetud peente valgete või lillade karvadega; õiekroon kollane (vägiheinad). 95. sugukond **mailaselised** (*Scrophulariácea*), lk. 275
 — Tolmukate niidid pole kaetud tihedate karvadega 43
43. Tolmukaid 2 või 4.
 95. sugukond **mailaselised** (*Scrophulariácea*), lk. 275
 — Tolmukaid 5 44
44. Vars kleepuv. Lehed sügavahambulise servaga. Õiekroon kollakas lillade soontega (koerapöörirohi, 19. joon.).
 94. sugukond **maavitsalised** (*Solanácea*), lk. 273
 — Vars pole kleepuv. Õiekroon sinine, krooniputk ühel küljel kuni aluseni lõhestunud (sinilobeelia).
 105. sugukond **kellukõielised** (*Campanulácea*), lk. 293
45. Kõik lehed juurmised. Tolmukaid 2 (võipätakas).
 97. sugukond **vesihernelised** (*Lentibulariácea*), lk. 284
 — Lehti ka varrel kõrgemal 46
46. Kõik lehed terved. Õiekannus terava tipuga (käokannus, 23. joon.).
 95. sugukond **mailaselised** (*Scrophulariácea*), lk. 275

23. joon. Käokannus.

24. joon. Harakkuljus.

25. joon. Vesikatk.

— Mitmekordselt sulgiate liitlehtedega taimed. Õiekannus tõmp, ümmar või õis südajas.

45. sugukond **punandilised** (*Fumariáceae*), lk. 180

47. Õietupp kahe tipmega; õiekroon väike, valge, viie erisuuruse tipmega (rabasalat).

38. sugukond **portulakilised** (*Portulacáceae*), lk. 155

— Õied teissuguse ehitusega 48

48. Tolmukaid 3 (mõnikord õied ainult emakaga).

102. sugukond **palderjanilised** (*Valerianáceae*), lk. 290

— Tolmukaid 2 või 4 49

49. Sigimik alumine; õied tihedate nuttidena.

103. sugukond **uniohakalised** (*Dipsacáceae*), lk. 291

— Sigimik ülemine; õied pole nuttidena 50

50. Vars niitjas, roomav, alusel puitunud. Õied roosad, kahekaupa pika varre tipus; tolmuksid 4 (harakkuljus, 24. joon.).

100. sugukond **kuslapuulised** (*Caprifoliáceae*), lk. 288

— Vars ei ole roomav ega puitunud 51

51. Sigimik juba õitseajal sügavalt neljaosane.

93. sugukond **huulõielised** (*Labiátae*), lk. 266

— Sigimik terve, ei ole neljaosane.

95. sugukond **mallaselised** (*Scrophulariáceae*), lk. 275

VII tabel.

Veetaimed.

1. Väikesed veepinnal või veepinna ligidal ujuvad taimed. Taimed ketta- või läätsekujulised, läbimõõduga 2—11 mm, mõnikord süstjad kuni munajad, peenikese varrega. Viimasel juhul taimed enamasti ristina koos. Vette ripneb üks või mitu peenikest juurt.
 20. sugukond **lemlelised** (*Lemnaceae*), lk. 111
- Teissuguse ehitusega taimed 2
2. Täiesti veesisene õiteta taim. Vars lühike, paks; kannab kimpu kuni 10 cm pikki, ülemises osas kitsaid, naaskeljad lehti. Lehtede laienuvad aluse ülemisel pinnal eospesa (2. joon.). 4. sugukond **lahnarohulised** (*Isoëtaceae*), lk. 40
- Õistaimed 3
3. Juurte abil vee põhja kinnituvad taimed 5
- Veepinnal või vees hõljuvad taimed 4
4. Lehed veepinnal ujuvad, ümmargused, südaja alusega, 3—4 cm läbimõõdus. Õied valged (kilbukas).
 16. sugukond **kilbukalised** (*Hydrocharitaceae*), lk. 61
- Lehed veesisesed, jagunevad rohkearvulisteks kitsasteks osadeks ja kannavad väikesi põiekesi. Õitseajal ulatub veest välja kollaseid õisi kandev vars.
 97. sugukond **vesihernelised** (*Lentibulariaceae*), lk. 284
5. Lehed enamasti kolmekaupä mäännastena 6
- Lehed ei asetse kolmekaupä mäännastena 7
6. Lehed väga kitsad, niitjad, läbipaistvad (haniheinad).
 12. sugukond **penikeelised** (*Potamogetonaceae*), lk. 54
- Lehed elliptilised või piklikud, kuni 1 cm pikad (vesikatk, 25. joon.).
 16. sugukond **kilbukalised** (*Hydrocharitaceae*), lk. 61
7. Taimed väga suurte, 5 kuni 20 cm laiade, veepinnal ujuvate lehtedega. Õied valged või kollased, veepõhja ulatuva raoga. 40. sugukond **vesiroosilised** (*Nymphaeaceae*), lk. 168
- Lehed kitsamad 8
8. Kõik lehed juurmised või peale juurmiste lehtede varrel üksikud väikesed lehed 9
- Lehti ka varrel kõrgemal 12
9. Lehed lihavad, rootsuta; lehelaba lai-lineaalne, ogajalt saagja servaga (vesikarikas).
 16. sugukond **kilbukalised** (*Hydrocharitaceae*), lk. 61

— Lehed pole lihakad, leheserv pole ogajalt saagjas . . . 10
10. Lehed rootsuta, lineaalsed, kuni 6 cm pikad, tagasikäändunud tipuga. Õitseajal ulatub veest välja 35—70 cm kõrge vars, mis kannab hõreda kobarana asetsevaid valgeid või sinakaid õisi (vesilobeelia).

105. sugukond **kellukõielised** (*Campanuláceae*), lk. 293

— Lehed rootsuga 11

11. Väike, 2—10 cm kõrge taim. Õied väikesed, juurmised, üksikult 2—5 cm pikkustel raagudel; õiekroon 5-tipmene (nõgililleke, 18. joon.).

95. sugukond **mailaselised** (*Scrophulariáceae*), lk. 275

— Suuremad taimed. Õied varre tipus kas üksteisest eemaldunud kolmeõieste männastena või tugevasti harunenud püramidaalse õisikuna; kroonlehed valged või roosakad, neid on 3. 14. sugukond **konnarohulised** (*Alismatáceae*), lk. 60

12. Kõik lehed terved, ainult leheserv mõnikord hambuline või saagjas 13

— Lehed sügavalt lõhestunud või väikesteks osadeks jagunenud 23

13. Kõik lehed männastena, igas männases 6—16 lehte; lehed kitsad, keskmiselt 1 mm laiad.

79. sugukond **kuuskheinalised** (*Hippuridáceae*), lk. 239

— Lehed vastakud või vahelduvad, mõnedel taimedel ülemised lehed männasena 14

14. Lehed vahelduvad 15

— Lehed vastakud 18

15. Kõik lehed veepinnal ujuvad, peaaegu nahkjad. Õied roosad või roosakasvalged.

35. sugukond **tatralised** (*Polygonáceae*), lk. 146

— Kõik lehed pole ujuvad, vähemalt osa lehti on veesisesed 16

16. Õied kollased; tolmukaid 6 või palju 17

— Õied pole kollased; tolmukaid 1—4; õied tihedate veest välja ulatuvate peadena või veesise peadena ja sarikjate õisikutena.

12. sugukond **penikeelelised** (*Potamogetonáceae*), lk. 54

17. Tolmukaid 6, neist 2 lühemad ja 4 pikemad. Ülemised lehed terved, saagja servaga, alumised veesisesed lehed sügavasti kamjalt või kanneljalt lõhestunud (vesikeress).

46. sugukond **ristõielised** (*Cruciferae*), lk. 181

— Tolmukaid palju. Kõik lehed ühesuguse ehitusega.

42. sugukond **tulikalised** (*Ranunculáceae*), lk. 169

18. Tolmukaid 2; kroonlehti 4, neist üks teistest väiksem; õied pikavarreliste kobaratena.

95. sugukond **mailaselised** (*Scrophulariaceae*), lk. 275

— Tolmukaid 1 või 3 kuni 8 19

19. Tolmukaid 4; õied tihedate, veest välja ulatuvate peadena.

12. sugukond **penikeelised** (*Potamogetonaceae*), lk. 54

— Tolmukaid 1, 3, 6 või 8 20

20. Õied väga väikesed; õiekate puudub või selle asemel on kaks valkjat sirpjat lehekest. Ühed õied koosnevad ainult ühest tolmukast, teised ainult ühest neljaosalisest emakast; emakakaelu 2. Ülemised lehed mõnikord männasena, teised lehed kõik vastakud.

59. sugukond **vesitähelised** (*Callitrichaceae*), lk. 228

— Kõik õied tolmukatega ja emakaga; õiekate on olemas, koosneb enamasti tupest ja kroonist, mõnikord lihtne (ainult tupp) 21

21. Tolmukaid 6; õiekate 12-hambane. Lehed äraspidi-munajad (ojakapsas). 76. sugukond **kukesabalised** (*Lythraceae*), lk. 235

— Tolmukaid 3 või 8; kroonlehti 4 või 5 22

22. Õietupp 2-tipmene; kroon liitlehine, valge, 5 tipmega, ühelt küljelt aluseni lõhestunud; tolmukaid 3 (rabasalat).

38. sugukond **portulakilised** (*Portulacaceae*), lk. 155

— Õietupp ja kroon neljalehesed; tolmukaid 8. Seemned hobuserauakujulised.

71. sugukond **vesipiralised** (*Elatinaceae*), lk. 232

23. Lehed vahelduvad 24

— Lehed männaselised 26

24. Õied liitsarikatena; vars õõnes, putkjäs.

81. sugukond **sarikalised** (*Umbelliferae*), lk. 239

— Õied ei esine liitsarikatena 25

25. Õied valged; tolmukaid palju (üle 10) (särjesilmad).

42. sugukond **tulikalised** (*Ranunculaceae*), lk. 169

— Õied kollased; tolmukaid 6 (2 lühemat, 4 pikemat).

46. sugukond **ristõielised** (*Cruciferae*), lk. 181

26. Lehed jagunenud harkjalt; õied üksikult lehtede kaenas.

41. sugukond **kardheinalised** (*Ceratophyllaceae*), lk. 169

— Lehed jagunenud sulgjalt või kamjalt (sugajalt); õied männastena varre tipus 27

27. Õied raagudega; õiekrooni läbimõõt kuni 2 cm (vesisulg).

85. sugukond **nurmenukulised** (*Primulaceae*), lk. 256

— Õied raagudeta, väikesed (läbimõõt alla 1 cm).

78. sugukond **vesikuuselised** (*Halorrhagidaceae*), lk. 238

VIII tabel.

Roheliste lehtedeta taimed.

1. Vars kollakas või pruunikas, lüliline. Sõlmekohtadesse kinnituvad väikesed tupena kokkukasvanud lehed. Varre tipus peana kilpjad kuuekandilised lehekesed, mis alumisel küljel kannavad eospesi. Põldosja kevadine võrse.
1. sugukond **osjalised** (*Equisetáceae*), lk. 36
- Öistaimed 2
2. Mererannal soolaga küllastunud pinnasel kasvav taim. Vars lihakas, lüliline, lehtedeta, hallikasroheline või punane (soolarohi). 36. sugukond **maltsalised** (*Chenopodiáceae*), lk. 150
- Vars pole lüliline. Teistel taimedel nugivad parasiidid või metsakõdust toituvad mädarikud 3
3. Vars niitjas, ümber teiste taimede väänduv ja neist mahlu imev. Juured puuduvad. Väikesed valged õied kerakujuliste õisikutena (võrmid).
90. sugukond **kassitapulised** (*Convolvuláceae*), lk. 261
- Vars pole väänduv 4
4. Õied korrapärased, õiekroon nelja või viie ühesuuruse tipmega, tolmukaid 8 või 10. Õisik õitseajal longus, hiljemini sirguv (seenill).
83. sugukond **uibulehelised** (*Pyroláceae*), lk. 252
- Õied korrapäratud — kroonlehed ei ole ühesuured ega ühekujulised 5
5. Õiekate kaheli — tupe ja krooniga; õiekroon liitlehine, kahehuulene; tolmukaid 2, sigimik ülemine.
96. sugukond **soomukalised** (*Orobancháceae*), lk. 284
- Õiekate lihtne, 6-lehene; üks allapoole suundunud õiekatte leht teistest suurem, huuljas, kahè- või kolmehõlmase tipuga; sigimik alumine.
25. sugukond **käpalised** (*Orchidáceae*), lk. 124

IX tabel.

Lehtpuud, -põõsad ja poolpõõsad.

1. Vars väänduv või roniv 2
- Vars pole väänduv ega roniv 5
2. Taim sõrmjate, enamasti viietiste liitlehtedega; ronib kõit-raagude abil. 67. sugukond **viinapuulised** (*Vitáceae*), lk. 230

- Lehed terved, hõlmised, lõhised või kolmetised 3
3. Õied kahesugulised (igas õies tolmukad ja emakas) 4
- Õied ühesugulised; taim kahekojaline (isasõied ja emasõied eri taimedel). Vars väänduv (humal).
31. sugukond **kanepilised** (*Cannabaceae*), lk. 145
4. Õied rohelised või rohekaskollased. Vars lisajuurte abil roniv (luuderohi).
80. sugukond **araalialised** (*Araliaceae*), lk. 239
- Õied lillakad. Vars väänduv, ilma lisajuurteta.
94. sugukond **maavitsalised** (*Solanaceae*), lk. 273
5. Lehed okasjad või soomusjad 6
- Lehed pole okasjad ega soomusjad (õitseajal mõnikord puuduvad) 7
6. Vars ja oksad maaslamavad, tõusva tipuga. Lehed okasjad, õõnsad. Õied roosad või punased. Vili — must mari.
61. sugukond **kukemarjalised** (*Empetraceae*), lk. 229
- Püstiste okstega põõsas. Lehed väga väikesed, lineaalsüstjad. Õied lillad. Vili — väike kupar.
84. sugukond **kanarbikulised** (*Ericaceae*), lk. 254
7. Taimel õitseajaks lehed juba arenenud 8
- Õitseajal lehed alles pungades 35
8. Taimel sulgjad või sõrmjad liitlehed 9
- Lehelaba täiesti terve või hõlmine või sopiline, mitte kunagi aga liitlehine, s. t. ei koosne täiesti eraldatud lehekestest 12
9. Lehed vahelduvad 10
- Lehed vastakud 11
10. Õiekroon liblikjas, s. t. koosneb ühest suuremast ülemisest kroonlehest (purjest), kahest külgmisest (tiibadest) ja kahest alumisest lootsikukujuliselt kokkukasvanud lehest (laevukestest) (282, joon. — 6); tolmukaid 10.
52. sugukond **liblikõielised** (*Papilionaceae*), lk. 215
- Õiekroon pole liblikjas, kroonlehed enam-vähem ühesuursed ja ühekujulised; tolmukaid palju.
51. sugukond **roosõielised** (*Rosaceae*), lk. 201
11. Liitlehed sõrmjad, koosnevad enamasti seitsmest lehekestest.
64. sugukond **hobukastanilised** (*Hippocastanaceae*), lk. 229
- Liitlehed sulgjad (leedripuud).
100. sugukond **kuslapuulised** (*Caprifoliaceae*), lk. 288
12. Lehed vastakud 13
- Lehed vahelduvad või kimpudena 23
13. Tolmukaid palju 14
- Tolmukaid 2 kuni 8 või õied ainult emakatega 15

14. Väike lamava või tõusva varrega poolpõõsas (pikkus kuni 30 cm, 17. joon.).
72. sugukond **kuldkannilised** (*Cistáceae*), lk. 232
- Suur põõsas. Õied valged, tugevasti lõhnavad (ebajasmiin).
50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragáceae*), lk. 198
15. Õiekroon kahehuulene; tolmukaid 4 (2 pikemat ja 2 lühemat).
93. sugukond **huulõielised** (*Labiátae*), lk. 266
- Õiekroon pole kahehuulene, mõnikord küll korrapäratu 16
16. Vars lamav, peenike, ainult alusel puitunud; õisi kandvad harud püstised, ühe või kahe rippuva õiega (häärakkuljus, 24. joon.).
100. sugukond **kuslapuulised** (*Caprifoliáceae*), lk. 288
- Puud või põõsad püstiste okstega 17
17. Lehed nahkjad, igihaljad, keskmiselt 2 cm pikad. Väike põõsas.
60. sugukond **pukspuulised** (*Buxáceae*), lk. 228
- Lehed rohtjad, mitte nahkjad, sügisel mahalangevad . . . 18
18. Õied rohelised või kollakasrohelised 19
- Õied valged, kollakasvalged, lillad või punakad . . . 21
19. Lehed hõlmised. Tolmukaid enamasti 8.
63. sugukond **vahtralised** (*Aceráceae*), lk. 229
- Lehed pole hõlmised. Tolmukaid 4 või 5 või õites ainult emakad 20
20. Oksad enamasti ogajad. Lehtede külgmised sooned käänduvad lehe tipu poole. Vili — mari.
66. sugukond **türnpuulised** (*Rhamnáceae*), lk. 230
- Oksad ogadeta, noorelt enamasti neljakandilised. Lehtede külgmised sooned suunduvad lehe serva poole. Vili — punane kandiline kupar.
62. sugukond **kikkapuulised** (*Celastráceae*), lk. 229
21. Tolmukaid 5.
100. sugukond **kuslapuulised** (*Caprifoliáceae*), lk. 288
- Tolmukaid 2 või 4 22
22. Õiekroon lahklehine; tolmukaid 4; sigimik alumine.
82. sugukond **kontpuulised** (*Cornáceae*), lk. 252
- Õiekroon liitlehine; tolmukaid 2; sigimik ülemine.
87. sugukond **õlipuulised** (*Oleáceae*), lk. 259
23. Õied (vähemalt isasõied) tihedate või hõredate urbadena 24
- Õied pole urbadena 27
24. Lehed sopilised või hõlmised. Isasõied hõredate urbadena (tamm).
29. sugukond **pöökpuulised** (*Fagáceae*), lk. 144
- Lehelaba terve, ainult leheserv mõnikord saagjas 25

25. Kahekojalised taimed (isasõied ja emasõied eri taimedel).
 26. sugukond **pajulised** (*Salicaceae*), lk. 132
 — Ühekojalised taimed (isasõied ja emasõied samal taimel) 26
26. Tüvi kaetud valge tohuga. Leheserv saagjas, kahelisaagjas või täkiline. 28. sugukond **kaselised** (*Betulaceae*), lk. 142
 — Tüvi kaetud sileda halli koorega. Leheserv terve või veidi loogeline (pöök).
 29. sugukond **pöökpuulised** (*Fagaceae*), lk. 144
27. Tolmukaid kuni 10 või õites ainult emakad 28
 — Tolmukaid palju 33
28. Lehed hõlmised. Tolmukaid 5.
 50. sugukond **kivirikulised** (*Saxifragaceae*), lk. 198
 — Lehed ei ole hõlmised 29
29. Lehed mõlemalt küljelt hõbedaselt läikivad. Õied 1- kuni 3-kaupa koos.
 75. sugukond **hõbepuulised** (*Elaeagnaceae*), lk. 235
 — Lehed ei ole hõbedaselt läikivad 30
30. Tolmukaid 5 või 6 31
 — Tolmukaid 8 või-10.
 84. sugukond **kanarbikulised** (*Ericaceae*), lk. 254
31. Tolmukaid 6. Lehed kimpudena, alusel asteldega.
 43. sugukond **kukerpuulised** (*Berberidaceae*), lk. 178
 — Tolmukaid 5. Lehed pole kimpudena 32
32. Õied rohekasvalged (paakspuu).
 66. sugukond **türnpuulised** (*Rhamnaceae*), lk. 230
 — Õied lillad või punakad.
 94. sugukond **maavitsalised** (*Solanaceae*), lk. 273
33. Väike lamava või tõusva varrega poolpõõsas (pikkus kuni 30 cm). Õied kollased (17. joon.).
 72. sugukond **kuldkannilised** (*Cistaceae*), lk. 232
 — Suuremad põõsad ja puud 34
34. Õisikuraol piklik kollakas leht, mis peaarvu poolel ülatusel õisikuraoga kokku kasvanud; pärislehed viltusüdaajad.
 68. sugukond **pärnalised** (*Tiliaceae*), lk. 230
 — Õisik ilma sellise leheta; õied roosad või valged.
 51. sugukond **roosõielised** (*Rosaceae*), lk. 201
35. Õied, vähemalt isasõied, urbadena 36
 — Õied ei esine urbadena 39
36. Isasurvad, mõnikord ka emasurvad, rippuvad 37
 — Urvad püstised või viltused 38
37. Kahekojalised taimed (isasurvad ja emasurvad eri taimedel).

- Ka emasurvad rippuvad. Isasurbade õiesoomused pikalt narmastunud (paplid, haavad).
26. sugukond **pajulised** (*Salicáceae*), lk. 132
- Uhekojalised taimed (isasõied ja emasõied samal taimel). Isasurbade õiesoomuste serv pole pikalt narmastunud; emasõisik punga- või väikese urva kujuline.
28. sugukond **kaselised** (*Betuláceae*), lk. 142
38. Tolmukad lühemad kui õiesoomused. Isasurvad kuni 1,5 cm, emasurvad 5 kuni 6 mm pikad.
27. sugukond **porsalised** (*Myricáceae*), lk. 142
- Täiskasvanud tolmuksid palju pikemad kui õiesoomused. Urvad suuremad (pajud).
26. sugukond **pajulised** (*Salicáceae*), lk. 132
39. Õiekate (tupp ja kroon) puudub täielikult; tolmuksid 2 (saar).
87. sugukond **õlipuulised** (*Oleáceae*), lk. 259
- Õiekate on olemas 40
40. Tolmuksid palju; õied roosad või valged.
51. sugukond **roosõielised** (*Rosáceae*), lk. 201
- Tolmuksid kõige rohkem 8; õied pole valged 41
41. Kuni 30 m kõrged puud. Õied rohelised või punakasrohelised; tolmuksid 5—8.
30. sugukond **jalakalised** (*Ulmáceae*), lk. 144
- Kuni 1,2 m kõrgune metsaalune põõsas. Õied lillakasroosad, tolmuksid 8.
74. sugukond **näsiniielised** (*Thymelaeáceae*), lk. 234

Тартуский государственный университет
ЭССР, г. Тарту, ул. Кликкооли, 18
ТАБЛИЦЫ ДЛЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СЕМЕЙСТВ ВЫСШИХ
РАСТЕНИЙ
На эстонском языке

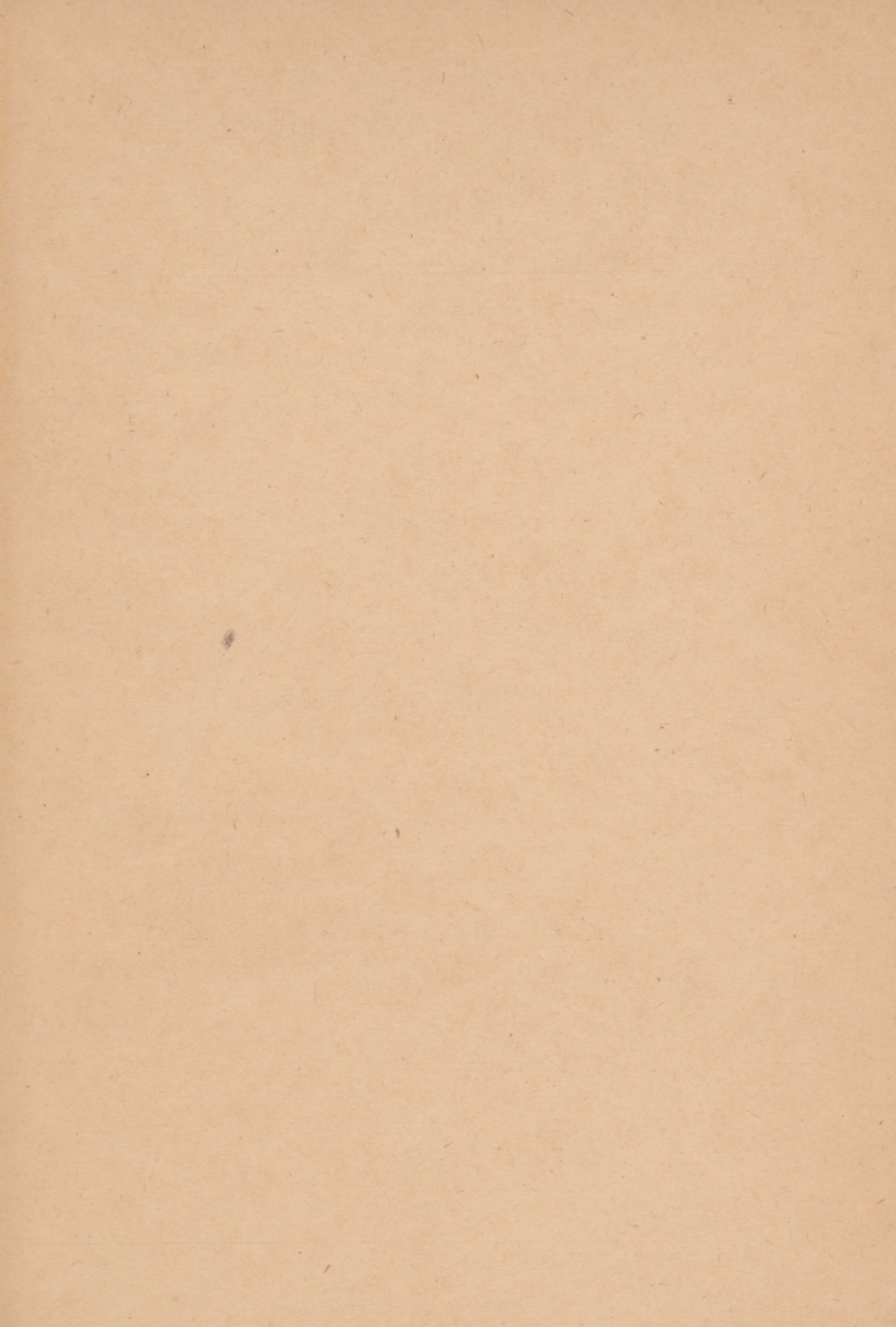
Vastutav toimetaja E. Lellep

TRÜ rotaprint 1964, Trükipoognaid 2,1.

Arvestuspoognaid 1,81, Trüklarv 500.

Tell. nr. 1389.

Hind 9 kop.

Hind 9 kop.

